

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของพนักงานสอบสวนต่อการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญา ในชั้นสอบสวน ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Survey) ในส่วนนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ทฤษฎีและแนวความคิดจากหนังสือ เอกสาร บทความ คำบรรยาย วิทยานิพนธ์ งานวิจัย กฎหมาย ระเบียบและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา

2. ศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยนำความรู้ที่ได้จากข้อ 1. มาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน คือ

2.1 การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการใช้แบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้ทำการยื่นให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถาม คือพนักงานสอบสวน สบ.1-สบ.3 ที่สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวจะเป็นการศึกษาถึง ข้อมูลพื้นฐานของพนักงานสอบสวน ระดับความรู้ความเข้าใจ และระดับทักษะของพนักงานสอบสวน ต่อร่างพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ.

2.2 การใช้วิธีสัมภาษณ์ (Interview) โดยเป็นการสัมภาษณ์ของผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมงานสอบสวนในระดับกองบัญชาการตำรวจนครบาล และรองผู้บังคับการตำรวจนครบาล 7 ซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบและควบคุมงานสอบสวนของกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 และยังเป็นผู้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์ตามลักษณะคำถามที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบคำอธิบายและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ผลการศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะวิเคราะห์ โดยสร้างแบบสอบถามมาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและบางส่วนจากความคิดเห็นของผู้วิจัย เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ที่จะศึกษา ซึ่งแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็น

ก. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Form) และแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed-ended Form)

ข. แบบสอบถามทัศนະแบบ Likert Type Scale โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเป็นข้อความเชิงนิมิต และเชิงนิเสธ ดังนี้

ข้อความเชิงนิมิต		ข้อความเชิงนิเสธ	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน	เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน	ไม่แน่ใจ	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	ไม่เห็นด้วย	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน

ค. เนื้อหาของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ การศึกษา ยศตำแหน่ง รายได้ สถานภาพสมรส ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และปริมาณคดีที่รับผิดชอบเฉลี่ยต่อปี ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนະของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ.

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน

แบบสัมภาษณ์ (Interview)

แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อการสัมภาษณ์ในรูปแบบเชิงลึก (In-Depth Interview) ซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษา มีประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นต่อการใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน
2. ความคิดเห็นต่อบังคับใช้ ร่างพระราชบัญญัติใกล้เคียงข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และสังคมโดยรวม
3. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

การวัดคุณภาพของเครื่องมือ

ก่อนนำแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา เพื่อความสมบูรณ์ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การทดสอบแบบสอบถาม ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเป้าหมายซึ่งได้แก่ พนักงานสอบสวนในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนนทบุรี
3. การทดสอบความน่าเชื่อถือของเนื้อหา (Content Reliability) โดยใช้วิธีการของสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) โดยให้มีค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป ทั้งนี้ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับพนักงานสอบสวน สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้ค่าคะแนนเท่ากับ 0.89
4. นำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถาม มาทำการปรับปรุงให้สมบูรณ์ และเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงนำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด ได้แก่พนักงานสอบสวน ที่ปฏิบัติงาน
ภายในสถานีตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 จำนวนทั้งหมด 156 คน

ตารางที่ 3.1

พนักงานสอบสวน สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7

จำแนกตามสถานีตำรวจ

หน่วย/สน.	พงส. (สบ.3)	พงส. (สบ.2)	พงส. (สบ.1)	รวม
บางพลัด	2	4	17	23
บางยี่ขัน	4	5	12	21
บางขุนนนท์	-	4	6	11
บางกอกน้อย	3	3	15	21
บางกอกใหญ่	2	3	9	14
บางเสาธง	-	2	8	10
ท่าพระ	1	3	11	15
ตลิ่งชัน	6	6	10	22
ธรรมศาลา	4	3	3	10
ศาลาแดง	1	2	2	5
บวรมงคล	1	2	2	5
รวม 11 สน.	24	37	95	156

ที่มา: สถานภาพข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ในสังกัด บก.น. 7 สํารวจเมื่อวันที่ 25 มีนาคม

2551

ในส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้นำแบบสัมภาษณ์ เข้าทำการสัมภาษณ์ พล.ต.ต.จตุติ
ธรรมโณวาณิช รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และ พล.ต.อ.วัชรวิทย์ งามคำ รองผู้บังคับการตำรวจ
นครบาล 7 จำนวน 2 คน เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2551 ที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล และกอง
บังคับการตำรวจนครบาล 7 ตามลำดับ

เกณฑ์การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง กล่าวคือ เก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานสอบสวน (สบ.1) (สบ.2) และ (สบ.3) ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานีตำรวจ สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 รวม 156 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาดำเนินการดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ได้ผ่านการทดสอบแล้ว ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ขอหนังสือจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่งถึงผู้บัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อขออนุญาต เข้าสัมภาษณ์ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ที่รับผิดชอบงานสอบสวน และส่งถึงผู้บังคับการตำรวจนครบาล เพื่อขอเข้าสัมภาษณ์ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล 7 และขอทำการแจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานสอบสวน ในสังกัดกองบังคับการตำรวจ นครบาล 7
2. การแจกแบบสอบถามผู้ศึกษาได้ไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบใช้ดุลพินิจ และความเห็นอย่างอิสระในการตอบ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์
3. แบบสอบถามที่สามารถเก็บรวบรวมได้ ซึ่งได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.54 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนคำตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ /จำนวนคำตอบ

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2. หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

x แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum f(x - \bar{x})^2}}{N-1}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่คำตอบ

x แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบ

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่าไคร์-สแควร์ (Chi-Square)

เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็น

ใช้การวัดระดับความคิดเห็นโดยมีคะแนนอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้

$$\text{พิสัย (Range)} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{จากที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ต้องการ 3 ระดับ} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

ดังนั้น ระดับความคิดเห็นจะเป็นดังนี้

ระดับมาก	3.68-5.00
ระดับปานกลาง	2.34-3.67
ระดับน้อย	1.00-2.33

เกณฑ์การวัดระดับความรู้ความเข้าใจ

ระดับมาก	ตอบถูก 9-10 ข้อ
ระดับปานกลาง	ตอบถูก 6-8 ข้อ
ระดับน้อย	ตอบถูกต่ำกว่า 6 ข้อ

การนำเสนอผลการศึกษา

สำหรับผลการศึกษา ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย และมีตารางประกอบคำบรรยาย